

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/22-01/36

URBROJ: 65-22-07

Zagreb, 19. listopada 2022.

Hs**NP*022-02/22-01/36*65-22-07**Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 19. listopada 2022. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića te državne tajnike Žarka Katića, Tereziju Gras i dr. sc. Irenu Petrijevićanin.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/22-01/03
URBROJ: 50301-21/32-22-11

Zagreb, 19. listopada 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića te državne tajnike Žarka Katića, Tereziju Gras i dr. sc. Irenu Petrijevanin.

The seal is circular with the text "REPUBLIKA HRVATSKA" at the top and "VLADA ZAGREB" at the bottom. In the center is the coat of arms of Croatia. The number "3" is printed above the coat of arms. A signature is written across the seal.

3
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O PRESTANKU VAŽENJA ZAKONA O MATIČNOM BROJU**

Zagreb, listopad 2022.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O
PRESTANKU VAŽENJA ZAKONA O MATIČNOM BROJU**

Članak 1.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o matičnom broju („Narodne novine”, br. 9/92. i 66/02.).

Članak 2.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2023.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

1. Ocjena stanja

Odredbama Zakona o matičnom broju („Narodne novine“, br. 9/92. i 66/02.) uređeno je određivanje i davanje matičnog broja građana (MBG) hrvatskim državljanima. Sukladno odredbi članka 1. stavka 2. navedenog Zakona matični broj građana je identifikacijska oznaka hrvatskih državljana koja služi za povezivanje podataka u službenim evidencijama.

S određivanjem jedinstvenog matičnog broja građana (JMBG) započelo se 1982. prema tada važećem Zakonu o matičnom broju. Od 8. listopada 1991. jedinstveni matični brojevi građana određeni u Republici Hrvatskoj s registarskim brojem od 30 do 39 za hrvatske državljanke su ostali važeći, a za hrvatske državljanke kojima su oni bili određeni u drugim republikama bivše SFRJ oni su se mijenjali u jedinstvene matične brojeve građana s registarskim brojem od 30 do 39. Termin, odnosno skraćenica JMBG koristio se do 1. siječnja 2003., a od tada se koristi termin matični broj građana (MBG).

Matični broj građana upisuje se u službene evidencije, a ranije se upisivao i u isprave građana. Međutim, od 1. siječnja 2003. počeo se primjenjivati Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o matičnom broju („Narodne novine“, broj 66/02.), prema kojem se matični broj građana više ne može upisivati u isprave građana. Kao što je navedeno, matični broj građana je identifikacijska oznaka koja služi za povezivanje podataka u službenim evidencijama, dakle evidencijama koje na temelju posebnog propisa vode državna tijela i pravne osobe koje imaju javne ovlasti, a on se kao identifikacijska oznaka široko koristi i u privatnom sektoru (banke, trgovačka društva, udruge i sl.).

1. siječnja 2009. stupio je na snagu Zakon o osobnom identifikacijskom broju („Narodne novine“, broj 60/08.) kojim je uveden osobni identifikacijski broj (OIB) kao stalna identifikacijska oznaka obveznika osobnoga identifikacijskog broja koju korisnici osobnoga identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka.

Prijelaznim i završnim odredbama navedenog Zakona propisano je da će se određivanje i dodjeljivanje osobnoga identifikacijskog broja te upis u službene evidencije hrvatskim državljanima rođenim i pravnim osobama sa sjedištem na području Republike Hrvatske osnovanim te stranim osobama kod kojih je povod za praćenje nastao na području Republike Hrvatske prije stupanja na snagu tog Zakona završiti najkasnije do 31. prosinca 2010. Do određivanja i dodjeljivanja osobnoga identifikacijskog broja ostaje u primjeni matični broj građana (MBG), odnosno matični broj pravne osobe (MB) te sistemski brojevi koje je dodijelilo Ministarstvo financija – Porezna uprava.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Iako je određivanje i dodjeljivanje osobnoga identifikacijskoga broja hrvatskim državljanima rođenim i pravnim osobama osnovanim prije stupanja na snagu Zakona o osobnom identifikacijskom broju završilo do kraja 2010. te se osobni identifikacijski broj

redovito određuje i dodjeljuje fizičkim osobama odmah po rođenju, a pravnim osobama prilikom osnivanja, matični broj građana je ostao u uporabi i nakon 2010. Naime, tijekom uporabe matičnog broja građana kao identifikacijske oznake hrvatskih državljana koja služi za povezivanje podataka u službenim evidencijama, veliki broj evidencija koja vode razna tijela zasnovan je na matičnom broju odnosno postoji velik broj poslovnih procesa gdje je potrebno upisati matični broj građana da se proces pokrene kao i sustavi gdje je matični broj građana obvezan podatak kao kontrola. Naprijed navedene sustave je prije ukidanja matičnog broja građana potrebno prilagoditi za uporabu korištenjem isključivo putem osobnoga identifikacijskog broja, što zahtijeva dosta vremena i ljudskih resursa.

S obzirom da je u međuvremenu osobni identifikacijski broj ušao u punu primjenu, tako da institucije korištenjem OIB sustava mogu koristiti i ostale podatke koji se nalaze u OIB sustavu, kao što su osobno ime, datum rođenja i prebivalište fizičke osobe, a institucije koje to ranije nisu učinile prilagođavaju svoje sustave za korištenje putem osobnoga identifikacijskog broja, prestaje potreba za određivanjem matičnih brojeva građana kao druge odnosno pomoćne identifikacijske oznake.

3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Danom prestanka važenja Zakona o matičnom broju prestat će se određivati matični brojevi građana i na taj način će se ukinuti ta identifikacijska oznaka za kojom, nakon ulaska u punu primjenu osobnoga identifikacijskog broja, ne postoji potreba.

Matični brojevi građana koji su određeni do dana prestanka važenja Zakona o matičnom broju, neće se brisati iz postojećih evidencija te će se moći koristiti za povezivanje i razmjenu podataka u onim slučajevima kad se povezivanje podataka neće moći izvršiti korištenjem osobnoga identifikacijskog broja, međutim ne kao osnovna i stalna identifikacijska oznaka građanina, već kao kontrolni mehanizam.

Naime, osobi koja je preminula prije 31. prosinca 2008. odnosno osobe koje su nestale/stradale tijekom Domovinskog rata ili članovi obitelji stradalnika iz Domovinskog rata koji su preminuli prije stupanja na snagu Zakona o osobnom identifikacijskom broju, nije i ne može biti određen i dodijeljen OIB jer se iste osobe ne smatraju obveznicima broja.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOGA ZAKONA

Uz članak 1.

Ovom odredbom propisano je da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o matičnom broju („Narodne novine“, br. 9/92. i 66/02.).

Matični brojevi građana koji su određeni do dana prestanka važenja Zakona o matičnom broju, neće se brisati iz postojećih evidencija te će se moći koristiti za povezivanje i razmjenu podataka u onim slučajevima kad se povezivanje podataka neće moći izvršiti korištenjem osobnoga identifikacijskog broja, međutim ne kao osnovna i stalna identifikacijska oznaka građanina, već kao kontrolni mehanizam.

Naime, osobi koja je preminula prije 31. prosinca 2008. odnosno osobe koje su nestale/stradale tijekom Domovinskog rata ili članovi obitelji stradalnika iz Domovinskog rata koji su preminuli prije stupanja na snagu Zakona o osobnom identifikacijskom broju, nije i ne može biti određen i dodijeljen OIB jer se iste osobe ne smatraju obveznicima broja.

Uz članak 2.

Ovom odredbom propisuje se stupanje na snagu Zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je na 11. sjednici raspravljao o Prijedlogu zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju. Prijedlog zakona je prihvaćen Zaključkom 10. lipnja 2022. te su predlagatelju upućena izvješća radnih tijela te zapis fonograma s 11. sjednice, radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Razlika između ovog Konačnog prijedloga zakona u odnosu na Prijedlog zakona ogleda se u tome što je u ovom Konačnom prijedlogu zakona izmijenjena odredba o stupanju na snagu Zakona na način da je kao dan stupanja na snagu predložen 1. siječnja 2023., umjesto osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Iako su institucije koje u svojim sustavima koriste matični broj građana kao pomoćnu ili kontrolnu identifikacijsku oznaku na vrijeme upoznate s potrebom prilagodbe svojih sustava za korištenje putem OIB-a kao osnovne identifikacijske oznake koja je u uporabi još od početka 2009., predlagatelj je odlučio kao dan stupanja na snagu Zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju predložiti 1. siječanj 2023. kako bi se institucijama ostavilo još dodatno vrijeme za prilagodbu.

Tijekom rasprave o Prijedlogu zakona, dulje vakacijsko razdoblje od uobičajenog sedmodnevnog predložili su i zastupnici Erik Fabijanić u ime Kluba zastupnika Socijaldemokrata i Miro Bulj u ime Kluba zastupnika Mosta.

V. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, TE RAZLOZI NEPRIHVATANJA

U raspravi koja je u Hrvatskom saboru provedena povodom Prijedloga zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju u prvom čitanju, zastupnik Arsen Bauk, u ime Kluba zastupnika SDP-a, predložio je da se razmisli da se u prijelaznim i završnim odredbama

možda doda odredba kojom bi bilo propisano da će se stupanjem na snagu ovoga Zakona odnosno prestanka važenja Zakona o matičnom broju, ako se nekim drugim propisom traži matični broj građana, smatrati da se traži OIB. Predlagatelj smatra da za ovakvom odredbom nema potrebe jer je OIB u punoj primjeni i ako u nekom propisu do njegove izmjene bude propisano da se u nekom postupku uz ostale podatke traži i MBG taj podatak se neće upisivati s obzirom da više neće biti u uporabi.